

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
Кафедра світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

УКРАЇНА У СВІТОВИХ МІЖНАРОДНО-РЕГІОНАЛЬНИХ ПОЛІТИЧНИХ ТА ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСАХ

МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(13 грудня 2024 року, м. Харків, Україна)

Електронний ресурс

UKRAINE IN THE WORLD INTERNATIONAL- REGIONAL POLITICAL AND ECONOMIC PROCESSES:

Materials of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference
(December 13, 2024, Kharkiv, Ukraine)

Electronic resource



Харків – 2024

Зареєстровано в УкрІНТЕІ. Посвідчення № 541 від 07 грудня 2023 року.

*Затверджено до розміщення в мережі Інтернет рішенням Науково-методичної ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 4 від 17 грудня 2024 року)*

Редакційна колегія:

Парфіненко А.Ю., кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу (голова редакційної колегії)

Лиман С.І., доктор історичних наук, професор кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

Онацький М.Ю., кандидат історичних наук, доцент кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу (відповідальний секретар)

Подлепіна П.О., кандидат економічних наук, доцент кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

Панасенко Г.С., кандидат політичних наук, доцент кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

Панова І.О., кандидат економічних наук, доцент кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

Писаревський М.І., кандидат економічних наук, доцент, директор ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Сичова В.В., доктор наук з державного управління, професор кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

Адреса редакційної колегії:

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Навчально-науковий інститут «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу», кафедра світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу 61022, м. Харків, майдан Свободи 6, к. 366-а, тел. (057) 707-53-06, e-mail: diplomacy@karazin.ua

Україна у світових міжнародно-регіональних політичних та економічних процесах: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (13 грудня 2024 року, м. Харків, Україна) / редкол.: А. Ю. Парфіненко, С. І. Лиман, М. Ю. Онацький та інш. [Електронний ресурс] = Ukraine in the world international-regional political and economic processes: Materials of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference (December 13, 2024, Kharkiv, Ukraine) materials / editors: A. Yu. Parfinenko, S. I. Lyman, M. Yu. Onatskyi et al. [Electronic resource]. – Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2024. – (PDF 200 с.)

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції присвячені актуальним міжнародним проблемам. До збірника увійшли публікації, в яких досліджуються роль та місце України в міжнародних процесах, особливості дипломатичного та міжнародного співробітництва в сучасному світі, вплив російсько-української війни на сучасний стан міжнародних відносин, а також на розвиток світової економіки та міжнародного туризму.

URI <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/19915>

УДК 327+339.9](477)(063)

ЗМІСТ

ПАРФІНЕНКО А. ЮГОСЛАВСЬКІ ВІЙНИ ТА РОСІЙСЬКЕ ВТОРГНЕННЯ В УКРАЇНУ: СПІЛЬНІ СТРАТЕГІЇ РЕВІЗІОНІСТСЬКИХ ДЕРЖАВ	7
АБРАТ С. ЕНЕРГЕТИЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ ПОВНОМАСШТАБНОЮ ВІЙНОЮ	12
АЛЕКСЕЄВСЬКА Г. НАСЛІДКИ ПАНДЕМІЇ ТА ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	14
АЛЕКСЕЄНКО Л., ЮРКЕВИЧ О. ПРЕФЕРЕНЦІЙНІСТЬ ЕКОНОМІЧНИХ КРИТЕРІЇВ У КОНТЕКСТІ ПРИЄДНАННЯ УКРАЇНИ ДО ВНУТРІШНЬОГО РИНКУ ЄС	18
БАСАРАБ В. ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН У КИТАЙСЬКОМУ РЕГІОНІ СІНЬЦЗЯН ТА РЕАКЦІЯ МІЖНАРОДНОЇ СПІЛЬНОТИ	21
БЕЗРУК О. РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКА ВІЙНА ЯК ФАКТОР ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ТА СВІТОВОЇ БЕЗПЕКИ: ПОЛІТОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	24
БЛІНОВ Є. ПЕРІОДИЧНА ПРЕСА ХОРВАТІЇ ЯК МОЖЛИВИЙ ІНСТРУМЕНТ «М'ЯКОЇ СИЛИ» УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ (НА ПРИКЛАДІ ЧАСОПИСУ «НОВА ДУМКА»)	27
БОРЧУК С. УКРАЇНСЬКЕ ОСВІТЯНСЬКЕ СЕРЕДОВИЩЕ У ПІСЛЯВОЄННІЙ УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ	30
ВЕЛЬБОЙ Д. ОБОРОНА СТРАТЕГІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ: МІЖНАРОДНА РЕАКЦІЯ, ГУМАНІТАРНІ ТА ПОЛІТИЧНІ НАСЛІДКИ	32
ГЛАДИШ М., ГЛАДИШ А.-М. НОВІ ВИКЛИКИ ДЛЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ БЕЗПЕКИ	34
ГРИГОР'ЄВА М. КАРАЗІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У МІЖНАРОДНИХ РЕЙТИНГАХ ЗІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	37
ГУЗЕНКО О. КУЛЬТУРНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЧЕХІЄЮ І ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО ЗМІЦНЕННЯ	40
ГУНДОРОВ Г. ОСОБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНИХ ПІДХОДІВ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ МУЛЬТИЛАТЕРАЛІЗМУ В КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	43
ДАНЬКІВ Є. ПОСИЛЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ АКТИВНОСТІ КНР НАВКОЛО ТАЙВАНСЬКОЇ ПРОТОКИ ТА РЕАКЦІЯ МІЖНАРОДНОЇ СПІЛЬНОТИ	45
ДЕНИСЕНКО А., ЩЕРБАК В. ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ТРАНСКОРДОННИХ ЦИФРОВИХ ПОСЛУГ	48
ІВАНОВА Є. РОЛЬ КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ У ФОРМУВАННІ ІМІДЖУ УКРАЇНИ	52
ІСАЄВА Ю. КУЛЬТУРНА ДИПЛОМАТІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ МІЖНАРОДНОЇ КОМУНІКАЦІЇ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ	54
КАРПЕНКО Л. СВІТОВИЙ ДОСВІД ГАСТРОДИПЛОМАТІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ МІЖКУЛЬТУРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ: ОРІЄНТИРИ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ	57
КАРПИШИН Н., СКУЛЬСЬКИЙ І. МІЖНАРОДНЕ ПАРТНЕРСТВО ЄС У СФЕРІ ЗЕЛЕНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ	61

КОВАЛЕНКО А. ПУБЛІЧНА ДИПЛОМАТІЯ В КОНТЕКСТІ СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ.....	64
КОНАРІВСЬКА О., ДЗЮБА О. ЕТАПИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ БОЛГАРІЇ.....	66
КОПЕСТИНСЬКИЙ Т. ВПЛИВ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ НА СТРУКТУРУ ЕКСПОРТУ ЗАХІДНИХ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ	68
КРУТЬКО К., ГАПОНЕНКО Г. ЕКОТУРИСТИЧНІ ІНІЦІАТИВИ В УКРАЇНІ: АНАЛІЗ ПРОЄКТІВ СТАЛОГО ТУРИЗМУ НА ПРИКЛАДІ НАЦІОНАЛЬНИХ ПРИРОДНИХ ПАРКІВ	70
КУР'ЯНОВА С. ГАСТРОНОМІЯ В СУЧАСНІЙ ДИПЛОМАТІЇ.....	74
KNADZHYLI T., NEDELICHEVA A. UKRAINIAN MIGRATION IN THE CONTEXT OF EU POLICY: ECONOMIC AND SOCIAL ASPECTS.....	76
KNADZHYLI T., SHCHUKIN A. POST-WAR PLAN TO RESTORE CRITICAL INFRASTRUCTURE IN UKRAINE	79
ЛАВРО Т. РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ФОРМУВАННІ СВІТОВОГО ПОРЯДКУ	81
ЛЕСИК Б. ВІЙСЬКОВО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМПЛЕКС ДЕРЖАВ-ЧЛЕНІВ ЄС ЯК ФАКТОР СТАНОВЛЕННЯ БЕЗПЕКОВОЇ СУБ'ЄКТНОСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ..	83
ЛИМАН С., ПАРФІНЕНКО А. ТІНІ БАЛКАНСЬКИХ ГІР НА КРИВАВИХ ПОЛЯХ УКРАЇНИ: ЧОМУ ВИВЧЕННЯ ДОСВІДУ ВІЙНИ В ЮГОСЛАВІЇ НЕ ЗАПОБІГЛО АГРЕСІЇ РОСІЇ?	86
ЛИМАН С., ЯЩЕНКО К. ДВОСТОРОННІ ВІДНОСИНИ КНР ТА ПАР ЯК ЧИННИК ЗРОСТАННЯ ЇХ ВПЛИВУ В СУЧАСНОМУ СВІТІ	89
МАРТИНЮК Н. СВІТОВИЙ КОНГРЕС УКРАЇНЦІВ ТА УКРАЇНА: ШЛЯХИ ВЗАЄМОДІЇ (1991–2021 pp.).....	92
МЕЛЕШКО А., ПАРФІНЕНКО А. ТУРИЗМ ЯК ЧИННИК МІЖНАРОДНО-ПОЛІТИЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ.....	96
МИЛОСЕРДНА І. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ.....	99
МИРОСЄДІ О. ТУРИЗМ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗМІЦНЕННЯ УКРАЇНСЬКО-КИТАЙСЬКИХ ВІДНОСИН: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	101
МІЛЕНІНА Т. ПОЗИЦІЯ КНР ЩОДО ВЗАЄМОДІЇ УКРАЇНИ ТА ТАЙВАНЮ В КОНТЕКСТІ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	104
МОМОТ А. СІНГАПУР ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ПАРТНЕР УКРАЇНИ: ПОЛІТИЧНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ	107
НАГАРА М. ТРАНСФОРМАЦІЯ МАРКЕТИНГОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ У ТУРИСТИЧНІЙ ГАЛУЗІ: ІНТЕГРАТИВНИЙ ПІДХІД	110
НОВІКОВА Ю. ЗАХІДНІ САНКЦІЇ ЩОДО КИТАЮ ЯК НАСЛІДОК РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	113

ОБОЛЄШЕВ І. ОЦІНКИ ГЕНЕРАЛОМ ВАЛЕРІЄМ ЗАЛУЖНИМ ВИКЛИКІВ ПЕРЕД СВІТОВИМ ПОРЯДКОМ ТА ТРАНСФОРМАЦІЙ СВІТОВОЇ БЕЗПЕКИ	116
ОРЛОВ С. ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ДИПЛОМАТІЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	118
ОХОТА В. ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	121
ПАЛАМАРЮК М., БАВОЛЯК О. ЕКОЛОГІЧНІ ЕКСКУРСІЇ ЯК ВАЖЛИВИЙ НАПРЯМОК СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ.....	124
ПАНАСЕНКО Г. ВПЛИВ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ ТА ПРОПАГАНДИ НА ПУБЛІЧНУ ДИПЛОМАТІЮ В УМОВАХ КОНФЛІКТУ: ДОСВІД УКРАЇНИ	127
ПЕТРЕНКО Д. СПОРТ-ІВЕНТ ТУРИЗМ В ЄВРОПІ ТА В УКРАЇНІ: ІСТОРИЧНИЙ ОГЛЯД	130
ПИРОГ В. ІНТЕГРАЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ІННОВАЦІЙ У БІЗНЕС-ЕКОСИСТЕМИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВІДНОВЛЕННЯ КОРПОРАТИВНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ.....	133
ПОДЛЕПІНА П. ГОТЕЛЬНА ІНФРАСТРУКТУРА УКРАЇНИ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ ТУРИСТИЧНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ	135
ПОДОЛІННА Д., ОНАЦЬКИЙ М. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ ЯК МЕДІАТОР ПАЛЕСТИНО-ІЗРАЇЛЬСЬКОГО КОНФЛІКТУ	138
ПОСОХОВ І. ШЛЯХИ ПОВОЄННОГО РОЗВИТКУ ВНУТРІШНЬОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	142
РУДЕНКО С. ВПЛИВ ТАЙВАНСЬКОЇ ПРОБЛЕМИ НА СТАБІЛЬНІСТЬ В АЗІЙСЬКО-ТИХООКЕАНСЬКОМУ РЕГІОНІ	145
СЕМЕНІЙ Б. ОБОРОННА СПІВПРАЦЯ УКРАЇНА – НАТО І ЄВРОАТЛАНТИЧНА ІНТЕГРАЦІЯ В ОЦІНКАХ ВАЛЕРІЯ ЗАЛУЖНОГО В УМОВАХ АГРЕСІЇ РФ (2014-2022 рр.)	148
СИТНИК М., ОНАЦЬКИЙ М. ФРАНКО-НІМЕЦЬКИЙ ТАНДЕМ В ЄС ПІСЛЯ ВРЕХІТ: ПРОЦЕСИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ	150
СІДОРОВ М., ПАНОВА І. ТУРИЗМ ЯК ІНСТРУМЕНТ МИРОБУДІВНИЦТВА ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ВІДРОДЖЕННЯ ПОСТКОНФЛІКТНИХ ТЕРИТОРІЙ: УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕКСТ	153
СКОРИНА Т., ЯКОВИШИНА М., РУДИК К. РОЗВИТОК ТУРИЗМУ У МЕЖАХ КУЛЬТУРНОГО МАРШРУТУ РАДИ ЄВРОПИ VIA REGIA НА ТЕРИТОРІЇ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	156
СКУТАР Т., ІВАНУНІК В. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ РИНОК ВИЇЗНОГО ТУРИЗМУ	159
СЛОБОДЕНЮК Д. ПЕРСПЕКТИВИ СПІВПРАЦІ ІНДІЇ ТА УКРАЇНИ.....	161
ТИХОНОВА В. МІЖНАРОДНА ПІДТРИМКА УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОЇ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	164
ТУРЧИН Я., ІВАСЕЧКО О., ЦЕБЕНКО О. РЕКОНФІГУРАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ АРХІТЕКТУРИ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ	167

ФЕДІРКО Б. ВИКЛИКИ УКРАЇНСЬКІЙ РЕФОРМІ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	170
ХІЛЬЧЕВСЬКА І. СТАЛИЙ РОЗВИТОК ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ ЯК ПРІОРИТЕТ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ	172
ЦІВАТИЙ В. КОНЦЕПТ «ГАСТРОНОМІЧНА ДИПЛОМАТІЯ» І КОНЦЕПТ «КУЛІНАРНА ДИПЛОМАТІЯ» ЯК НОВАЦІЙНІ ТРЕНДИ СПЕЦИФІЧНИХ ГАЛУЗЕЙ ДИПЛОМАТІЇ В УМОВАХ МОНДІАЛІЗОВАНОГО СВІТОУСТРОЮ ХХІ СТОЛІТТЯ: ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИЙ ДИСКУРС	175
ЧЕРНИЦЬКА О. ПРОБЛЕМА «ІКОРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ» В СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ	178
ШАМАРА І., ВЕЛИЧКО В. ПЕРСПЕКТИВИ МИРОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ	181
ШАМАРА І., ЛЕВІНА Л. УКРАЇНА ТА КРАЇНИ СХІДНОЇ ТА ПІВДЕННО-СХІДНОЇ АЗІЇ: ПЕРСПЕКТИВИ СПІВПРАЦІ	183
ШАМРАЄВА В. АСИМЕТРИЧНІ ЗАГРОЗИ У СФЕРІ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ АСИМЕТРИЧНИХ СТРАТЕГІЙ	185
ШКУРКО А. ЕКОНОМІЧНІ РЕФОРМИ НА ТАЙВАНІ В 1950-х – 1960-х рр.	188
ЮРКОВСЬКИЙ Д. ЦИФРОВА ДИПЛОМАТІЯ ЯК СКЛАДОВА ПУБЛІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ УКРАЇНИ: ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ В КОНТЕКСТІ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ.....	191
ЯРМАЧЕНКО К., ЧОРНОБАЙ А. ВПЛИВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО КУРСУ НА ЕНЕРГЕТИЧНУ ПОЛІТИКУ УКРАЇНИ.....	194

Список літератури:

1. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>
2. Index Minfin. Показники ВВП та безробіття. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/gdp/eximp/>
3. Укрінформ. Кількість інтернет-користувачів в Україні. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-technology/2797152-v-ukraini-kilkist-internetkoristuvaciv-zrosla-do-23-miljoniv.html>
4. Pro-Consulting. Використання мережі Інтернет в Україні: рух до максимуму. Веб сторінка. URL: <https://pro-consulting.ua/ua/pressroom/ispolzovanie-seti-internet-v-ukraine-dvizhenie-k-maksimumu>



ПРЕФЕРЕНЦІЙНІСТЬ ЕКОНОМІЧНИХ КРИТЕРІЇВ У КОНТЕКСТІ ПРИЄДНАННЯ УКРАЇНИ ДО ВНУТРІШНЬОГО РИНКУ ЄС

Людмила Алексеєнко

професор кафедри управління та адміністрування,
Івано-Франківський навчально-науковий інститут менеджменту
Західноукраїнського національного університету,
доктор економічних наук, професор

E-mail: l.alekseienko@wunu.edu.ua

Оксана Юркевич

доцент кафедри корпоративних фінансів і контролінгу,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана,
кандидат економічних наук, доцент

E-mail: oksana_yurkevich@kneu.edu.ua

В межах процесу вступу до ЄС відбувається скринінг законодавства за переговорним Розділом 3 “Свобода підприємництва і надання послуг”, що відноситься до Кластеру 2 “Внутрішній ринок”. Це сприятиме наданню послуг, визнанню професійних контрактів, кваліфікацій та регулюванню поштових сервісів. Для збереження макроекономічної стабільності важливим є фінансування від країн G7 через програму ERA [1]. Це дозволить зберегти доступ громадян до фінансових послуг, мікрофінансування та інших фінансових інструментів навіть під час тривалої кризи.

У контексті приєднання України до внутрішнього ринку ЄС у 2024 р. продовжено відновлення інвестиційного попиту, який є драйвером економічної динаміки. Державні капіталовкладення в оборонні проекти, такі як виробництво зброї, а також витрати на відновлення зруйнованої інфраструктури сприяли цьому процесу [2]. Зросли приватні інвестиції завдяки покращенню фінансових показників підприємств та необхідності закупівлі енергоавтономного обладнання через складну ситуацію в енергетиці.

НБУ оновив оцінку темпів зростання реального ВВП у третьому кварталі 2024 року, підвищивши її до 4% у річному вимірі (попередній прогноз був 3,1%) [3]. Це свідчить про вищу, ніж очікувалося, економічну активність. Сприятливими чинниками стали, по-перше, м'яка фіскальна політика, що підтримувала сукупний попит в економіці. По-друге, раніший початок збору пізніх сільськогосподарських культур, що позитивно вплинуло на аграрний сектор. Наприкінці третього кварталу площі збору перевищували минулорічні на 81%, а обсяги врожаю зросли на 68%. По-третє, активна робота морського коридору, завдяки чому обсяги перевалки вантажів у портах зросли в 2,1 раза у порівнянні з 2023 роком.

Преференційність економічних критеріїв у сегменті приєднання до внутрішнього ринку ЄС виокремлює ефект мультиплікатора державних інвестицій. Згідно з кейнсіанською теорією, збільшення державних витрат у стратегічних галузях, таких як оборона та інфраструктура, стимулює економічну активність, створюючи додатковий попит у суміжних секторах. Інвестиції у відновлювані ресурси із-за нестабільності енергетичної інфраструктури стимулює приватний сектор до капіталовкладень у сталі та енергоефективні обладнання, що сприяє модернізації виробництва й підвищенню економічної продуктивності. Відновлення експортно-орієнтованої економіки (підвищення перевалки вантажів через морські порти) сприяє активізації зовнішньої торгівлі, що формує позитивний внесок у ВВП, оскільки експорт є важливою складовою національного доходу.

Преференційні компетентності в умовах глобальної фінансової інклюзії варто розглянути через впровадження аграрних нот як інноваційного підходу розвитку спеціалізованих фінансових інструментів, орієнтованих на розширення доступу до фінансування для сільськогосподарського сектору. Це може бути обґрунтовано у контексті більшої інклюзивності в доступі до інвестиційних ресурсів, що сприяє підвищенню економічної стійкості та конкурентоспроможності галузі.

З початку 2025 р. в Україні запроваджується новий фінансовий інструмент для залучення інвестицій у сільське господарство – аграрні ноти [4]. Сільське господарство відіграє вагомий роль у структурі ВВП України, особливо через високу експортну залежність. Раніші терміни збору врожаю та вищі обсяги виробленої продукції безпосередньо впливають на економічну динаміку в короткостроковому періоді. Відповідно до Закону України «Про аграрні ноти» від 22 лютого 2024 р., буде створено спеціальний Реєстр аграрних нот, що слугуватиме платформою для відображення операцій із цим видом цінних паперів, включаючи їх реєстрацію, зміни у реквізитах, обтяження, припинення та механізми примусового виконання зобов'язань.

НКЦПФР уже розробила необхідну нормативну базу, включаючи зміни до Положення про депозитарну діяльність, а також нові акти, які регулюють обіг аграрних нот у системі Центрального депозитарію. Цей інструмент створено з урахуванням запитів ринку, що забезпечує його перспективність у стимулюванні сільськогосподарського виробництва.

Впровадження аграрних нот можна розглядати через призму теорії фінансової інклюзії, яка акцентує на створенні доступних, адаптованих до

потреб певних галузей інструментів, спрямованих на зниження асиметрії інформації та трансакційних витрат. У контексті глобальної фінансової інклюзії аграрні ноти становлять інноваційний підхід до мобілізації капіталу для малих та середніх сільськогосподарських підприємств, які часто стикаються з обмеженим доступом до традиційних джерел фінансування. Реалізація цього інструменту створює передумови для диверсифікації ринку капіталу.

Підсумовуючи зазначимо, що тренди збільшення державних витрат у стратегічних галузях демонструють адаптивність економіки України в умовах триваючих викликів. Аграрні ноти можуть сприяти підвищенню ефективності аграрного виробництва, оскільки зниження бар'єрів для інвестицій стимулює використання інноваційних технологій та зміцнює позиції України на міжнародних ринках агропродукції.

Список літератури:

1. Ukraine: Fifth Review Under the Extended Arrangement Under the Extended Fund Facility, Requests for Waivers of Applicability of Performance Criteria, Modification of Performance Criterion, Rephrasing of Access, and Financing Assurances Review-Press Release; Staff Report; and Statement by the Executive Director for Ukraine. IMF. Country Report No. 2024/314. 2024. 168 p. <https://doi.org/10.5089/9798400290534.002>
2. Alekseyenko L., Tulai O., Dmytryshyn M., Bulavynets V., Savchuk S. Information Support for Financial Communication of Economic Recovery. In: Alareeni, B., Hamdan, A. (eds) Navigating the Technological Tide: The Evolution and Challenges of Business Model Innovation. ICBT 2024. *Lecture Notes in Networks and Systems*. 2024, vol 1083, pp. 269–282. https://doi.org/10.1007/978-3-031-67431-0_26
3. Є три варіанти. У Нацбанку розповіли, що чекає на економіку України. URL: <https://biz.nv.ua/ukr/economics/nacbank-ociniv-zrostannya-vvp-ukrajini-v-iii-kv-2024-u-4-50465381.html>
4. Новий фінансовий інструмент готовий до запуску: Комісія завершила підготовку нормативної бази для аграрних нот в Україні. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/novyi-finansovyi-instrument-hotovy-do-zapusku-komisiia-zavershyla-pidhotovku-normatyvnoi-bazy-dlia-ahrarykh-not-v-ukraini/>

Конференція зареєстрована в державній науковій установі
«Український інститут науково-технічної експертизи та інформації»,
посвідчення № 541

Адреса оргкомітету

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна,
Навчально-науковий інститут «Каразінський інститут міжнародних
відносин та туристичного бізнесу»,
кафедра світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу,
ауд. 366, майдан Свободи, 6, Харків, 61022
diplomacy@karazin.ua

Електронне наукове видання
комбінованого використання
Можна використовувати в локальному та мережному режимах

**УКРАЇНА У СВІТОВИХ
МІЖНАРОДНО-РЕГІОНАЛЬНИХ ПОЛІТИЧНИХ
ТА ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСАХ**

**МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

13 грудня 2024 року, м. Харків, Україна

Українською та англійською мовами

Матеріали подаються в авторській редакції

Формат 60×84/16. Гарнітура Таймс.
Обл.-вид. арк. 17,37. Умовн. друк. арк. 13,91.

Системні вимоги:
Процесор Pentium-класа; ОС Windows 7/10; Acrobat Reader 10.
Об'єм даних 3,3 Мб. Замовлення № 345/24.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
м. Харків, 61022, майдан Свободи, 4.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13.01.2009 р.